

قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری

مصوب ۱۳۸۱،۰۱،۱۸

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱ - کانون های کارشناسان رسمی دادگستری در مراکز استانها که مطابق این قانون تشکیل می گردند به عنوان «کانون استان» شناخته می شوند و دارای شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی می باشند.

ماده ۲ - کانون استان در مراکز استانها با وجود حداقل سی نفر کارشناس رسمی مقیم تشکیل می گردد و تا وقتی که در مرکز استانی کانون مستقل تشکیل نگردیده است، کارشناسان رسمی آن استان عضو نزدیک ترین کانون به آن استان خواهند بود.

ماده ۳ - شورای عالی کارشناسان متشکل از هجده نفر عضو به انتخاب کارشناسان کل کشور به تناسب تعداد کارشناسان عضو هر کانون در تهران تشکیل می گردد. اعضای شورای عالی کارشناسان باید دارای شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون باشند و نحوه انتخاب آنان بر اساس آیین نامه این قانون خواهد بود.

تبصره ۱ - مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چهار سال می باشد و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۲ - منتخبین موضوع این ماده از بین خود یک نفر به عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه دار، یک نفر کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس با اکثریت آراء انتخاب می نمایند. شورای مذکور تا انتخاب اعضای جدید کماکان عهده دار وظایف مقرر می باشند.

ماده ۴ - اهداف هر کانون به شرح زیر است:

الف - ایجاد زمینه لازم برای تشکل و جذب نیروهای متخصص و متعهد به منظور ارائه خدمات کارشناسی و تلاش در جهت تأمین و تعمیم عدالت در امور مربوطه.

ب - فراهم آوردن موجبات تعالی علمی و تجربی کارشناسان عضو.

ج - تنظیم و اداره امور کارشناسان عضو در کارهای مربوط به کارشناسی در حدود مقررات.

د - نظارت مستمر بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان عضو جهت حصول اطمینان از حسن جریان امور کارشناسی.

هـ - ایجاد ارتباط و مبادله اطلاعات تخصصی و فنی بین کارشناسان عضو از طریق شورای عالی کارشناسان با مؤسسات مشابه در سایر کشورها با رعایت مقررات موضوعه.

ماده ۵ - ارکان هر کانون به شرح زیر است:

الف - مجمع عمومی؛

ب - هیأت مدیره؛

ج - بازرسان؛

د - دادسرا و دادگاه انتظامی.

ماده ۶ - مجامع عمومی - عادی و فوق العاده- هر کانون از کارشناسان رسمی عضو آن کانون که پروانه کارشناسی آنان دارای اعتبار بوده و در حال تعلیق نباشند به شرح ذیل تشکیل می شوند:

الف - مجمع عمومی عادی سالانه در سه ماه اول هر سال به دعوت هیأت مدیره تشکیل و با حضور نصف به علاوه یک کارشناسان رسمی عضو کانون رسمیت خواهد یافت. در صورتی که در جلسه اول نصاب مزبور حاصل نشود به دعوت هیأت مدیره، جلسه تجدید و با حضور حداقل یک سوم اعضا، رسمیت خواهد یافت و تصمیمات مجمع با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

ب - مجمع عمومی عادی یا فوق العاده دارای هیأت رئیسه ای مرکب از یک نفر رئیس و دو نفر منشی خواهد بود که از بین اعضای حاضر در جلسه مجمع و توسط اعضای یاد شده تعیین می شوند. برای نظارت در اخذ رأی و قرائت آراء پنج نفر به عنوان هیأت نظارت از بین اعضای حاضر در مجمع توسط مجمع انتخاب خواهند شد.

تبصره ۱ - در صورت عدم دعوت هیأت مدیره برای تشکیل مجمع عمومی عادی در موعد مقرر، جلسه مجمع عمومی فوق العاده به دعوت بازرسان هر کانون یا یک دهم کارشناسان رسمی عضو در کانون و یا یک پنجم کارشناسان رسمی عضو در کانونهای دیگر تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲ - نحوه تشکیل و اداره جلسات مجامع عمومی عادی و فوق العاده، چگونگی نظارت بر انتخابات توسط هیأت نظارت، شیوه برگزاری انتخابات اعضای هیأت مدیره و بازرسان و دادستان انتظامی در آیین نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۷ - وظایف و اختیارات شورای عالی کارشناسان به قرار زیر است:

الف (اصلاحي ۱۲، ۱۴، ۱۴۰۰)- اقدامات لازم براي ارتقاء سطح خدمات کارشناسي در سراسر کشور از طريق سياستگزاري، برگزاري دوره هاي آموزشي، بازآموزي، گردهمائي، هم انديشي و همچنين برگزاري آزمون ساليانه و تدوين مقررات مربوط به رشته ها و گروه هاي مختلف کارشناسي.

تبصره ۱ (الحاقي ۱۲، ۱۴، ۱۴۰۰)- کانون کارشناسان رسمي دادگستري و مرکز وکلا، کارشناسان رسمي و مشاوران خانواده قوه قضائيه موظف است هر ساله از طريق سازمان سنجش آموزش کشور نسبت به برگزاري آزمون کارشناسان رسمي اقدام نمايد. داوطلباني که حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) امتياز ميانگين نمرات يك درصد (۱٪) حائزان بالاترين امتياز در هر رشته را کسب کنند، به عنوان پذيرفته شده، براي طي مراحل مقتضي به کانون کارشناسان رسمي دادگستري و مرکز وکلا، کارشناسان رسمي و مشاوران خانواده قوه قضائيه معرفي مي شوند. توزيع استاني پذيرفته شدگان بر اساس تقاضا يا امتياز پذيرفته شدگان مي باشد.

نظارت بر اجراي اين تبصره برعهده قوه قضائيه است و قوه مزبور مکلف است در صورت استنکاف کانون کارشناسان رسمي دادگستري و مرکز وکلا، کارشناسان رسمي و مشاوران خانواده قوه قضائيه از برگزاري آزمون، رأساً به برگزاري آن اقدام کند. استنکاف از اجراي اين حکم جرم محسوب و مرتکب به مجازات محروميت از حقوق اجتماعي درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامي محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ (الحاقي ۱۲، ۱۴، ۱۴۰۰)- براي مشمولان بند «ج» ماده (۸۸) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران، نصاب مذکور در تبصره (۱) حداقل شصت درصد (۶۰٪) مي باشد.

ب - تدوين مقررات و ضوابط صلاحيت علمي و فني متقاضيان کارشناسي و نيز ضوابط ارتقاء صلاحيت عملي، جغرافيايي و نقل و انتقال کارشناسان رسمي برابر مقررات اين قانون.

ج - تدوين نظامنامه هاي مربوط به تشکيل و شرح وظائف کميسيونهاي مشورتی علمي و فني و ساير کميسيونهاي خاص.

د - تعيين تعرفه عضویت و پيشنهاد حق الزحمه کارشناسي جهت ارائه به مراجع ذي ربط.

هـ - بررسي و تصويب يا رد پيشنهادات کانونها در محدوده ضوابط و مقررات.

و - تدوين و تصويب نظامنامه هاي مالي، معاملاتي و استخدامي کانونها.

ز - تدوين و بازنگري در ضوابط و روش هاي کارشناسي و اظهار نظر در خصوص استعلامات و ارائه رويه واحد در امور کارشناسان.

ح - نظارت بر حسن انجام انتخابات کانونها در حوزه هاي انتخابات استاني با رعايت مقررات مربوطه.

ط - نظارت بر اجراي مقررات توسط ارکان هر کانون و اعلام تخلفات آنان به مراجع ذي ربط.

ي - تعيين نماينده جهت شرکت در مجامع بين المللي و مجامع داخلي از قبيل قانونگذاري، اجرايي و قضايي.

ک - صدور احکام انتصاب اعضاي هیأت مدیره، رؤسا و دادستانهاي انتظامي هر کانون.

ل - انجام ساير وظائف مقرر در قوانين و مقررات.

تبصره ۱ - نحوه تشکيل جلسات و اتخاذ تصميم طبق آيين نامه اجرائي اين قانون مي باشد.

تبصره ۲ - تصميمات شوراي عالي کارشناسان در حدود مقررات اين قانون براي کليه کانون هاي کشور لازم الاجراء مي باشد.

تبصره ۳ - شوراي عالي کارشناسان مي تواند با توجه به شرايط، قسمتي از اختيارات خود را به کميسيونهاي وابسته و يا کانون هاي مستقل استان مربوط تفويض نمايد.

ماده ۸ - وظائف و اختيارات مجمع عمومي عادي به شرح زير است:

الف - بررسي گزارش ساليانه عملکرد کانون و اتخاذ تصميم درباره آن پس از استماع گزارش بازرسان.

ب - بررسي و تصويب صورتهاي مالي ساليانه کانون پس از استماع گزارش بازرسان.

ج - بررسي و تصويب خط مشي و برنامه و بودجه سال آینده کانون به پيشنهاد هیأت مدیره.

د - رسيدگي و اتخاذ تصميم نسبت به ساير موارد پيشنهادي که در محدوده وظائف کانون توسط هیأت مدیره در دستور جلسه قرار گيرد.

هـ - تصويب اخذ وام و اعتبار براي کانون به پيشنهاد هیأت مدیره.

و - گزارش عملکرد و صورت هاي مالي سالانه پس از تصويب مجامع عمومي، توسط هیأت مدیره هر کانون براي شوراي عالي کارشناسان ارسال خواهد شد.

ز - انتخاب اعضاي هیأت مدیره و بازرسان و دادستان انتظامي کانون.

تبصره - در مواردی که به علت سلب شرايط يا فوت يا بيماريهاي معيب العلاج که ادامه فعاليت را به مدت معتنايي غيرممکن مي سازد يا استعفاي تعدادي از اعضاي هیأت مدیره يا دادستان و يا بازرسان، حسب مورد تعداد اعضاي هیأت مدیره به حد نصاب لازم نرسد و يا انجام وظائف دادستان و يا بازرسان متوقف گردد، براي تکميل اعضاي هیأت مدیره و جايجزين کردن دادستان و بازرسان توسط مجمع عمومي فوق العاده انتخابات به عمل خواهد آمد که به ترتيب و حسب مورد با دعوت

رئيس هیأت مدیره کانون مربوط و يا دو نفر از اعضاي هیأت مدیره و يا بازرسان تشکیل مي گردد.

ساير موارد تشکیل مجمع عمومي فوق العاده با رعايت ديگر مقررات اين قانون بنا به تشخيص هیأت مدیره کانون مربوط صورت خواهد گرفت.

ساير موارد تشکیل مجمع عمومي فوق العاده با رعايت ديگر مقررات اين قانون بنا به تشخيص هیأت مدیره کانون مربوط صورت خواهد گرفت.

ماده ۹ - اعضاي هیأت مدیره ، بازرسان و دادستان انتظامي از بين کارشناسان رسمي عضو کانون مربوط که داراي پروانه کارشناسي رسمي معتبر بوده و در حال تعليق نباشند انتخاب مي گردند. اشخاص ياد شده علاوه بر دارا بودن شرايط مذکور در ماده (۱۵) اين قانون بايد داراي شرايط زير نيز باشند:

الف - حداقل سه سال سابقه کارشناسي رسمي،

ب - مدرک تحصيلي ليسانس يا بالاتر.

تبصره ۱ - اشخاص ياد شده در مدت عضويت بايد در شهر محل کانون مربوط اقامت داشته باشند.

تبصره ۲ - تشخيص و احراز شرايط انتخاب مقرر در اين ماده بر عهده کمیسیون تشخيص صلاحيت اولويتهاي اخلاقي مي باشد.

ماده ۱۰ - هیأت مدیره در کانون تهران داراي يازده نفر عضو اصلي و سه نفر عضو علي البدل و در ساير کانونها داراي پنج نفر عضو اصلي و دو نفر عضو علي البدل خواهد بود که براي مدت چهار سال انتخاب مي شوند. جلسات هیأت مدیره در کانون تهران با حضور حداقل هفت نفر و در ساير کانونها با حضور حداقل سه نفر تشکیل و رسميت خواهد يافت. تصميمات هیأت مدیره کانون تهران با حداقل شش رأي و هیأت مدیره کانونهاي ديگر با حداقل سه رأي معتبر خواهند بود.

تبصره ۱ - موارد شرکت اعضاي علي البدل در جلسات هیأت مدیره به جاي اعضاي اصلي در آيين نامه اجرايي اين قانون مقرر مي گردد.

تبصره ۲ - پس از انقضاي مدت مأموريت چهار ساله هیأت مدیره، در صورتي که انتخاب هیأت مدیره جديد به هر علت انجام نشود و به تأخير افتد، هیأت مدیره سابق تا تشکیل هیأت مدیره جديد کماکان انجام وظيفه خواهد نمود.

در هر صورت مدت زمان تأخير در انتخاب هیأت مدیره جديد نبايد از شش ماه تجاوز نمايد. در صورت برطرف نشدن علل تأخير، مهلت مذکور با تأييد مجمع عمومي فوق العاده امکان پذير است.

ماده ۱۱ - هیأت مدیره کانون تهران از بين خود يك نفر رئيس، دو نفر نايب رئيس، دو نفر منشي، يك نفر مسؤول امور مالي با رأي مخفي براي مدت دو سال به عنوان هیأت رئيسه انتخاب مي نمايد. هیأت رئيسه ساير کانونها مرکب از يك نفر رئيس، يك نفر نايب رئيس، يك نفر منشي و يك نفر مسؤول امور مالي مي باشد که به ترتيب بالا انتخاب خواهند شد. تجديد انتخاب اعضاي مذکور بلامانع است. تا زماني که هیأت رئيسه جديد تعيين نشده است، هیأت رئيسه قبلي کماکان انجام وظيفه خواهد نمود.

تبصره ۱ - رئيس هیأت مدیره هر کانون، رئيس کانون مذکور نيز خواهد بود.

تبصره ۲ - نحوه دعوت و زمان انتخاب هیأت رئيسه جديد در آيين نامه اجرائي اين قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۱۲ - وظائف هیأت مدیره هر کانون به قرار زير است:

الف - اداره امور کانون جهت تحقق موارد مقرر در ماده (۴) اين قانون.

ب - اتخاذ تصميم در خصوص اجازه صدور و تمديد پروانه کارشناسي و نيز ابلاغ کارآموزي براي افراد واجد شرايط.

ج - دعوت براي تشکیل مجامع عمومي و اجراي تصميمات آنها.

د - قبول شکايات و عندالافتضا ارجاع به دادسراي انتظامي کانون براي تعقيب کارشناس رسمي.

تبصره - تصميمات هیأت مدیره در مورد رد شکايت ظرف مدت بيست روز از تاريخ ابلاغ به شاکي قابل اعتراض و رسيدگي در دادسراي انتظامي کانون مربوط خواهد بود.

هـ - اعلام تخلف به دادسراي انتظامي در صورت اطلاع از وقوع تخلف کارشناس رسمي.

و - اظهار نظر مشورتي نسبت به مسايل و موضوعات ارجاعي از طرف کليه دستگاهها اعم از وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهاي دولتي ومؤسسات و نهادهاي عمومي غيردولتي.

ز - تصويب معاملات جاري، استخدام و عزل و نصب کارکنان.

ح - اجراي ساير وظائفي که در اين قانون براي هیأت مدیره پيش بيني شده است.

ماده ۱۳ - کمیسیون تشخيص صلاحيت هاي مندرج در ماده (۱۵) اين قانون متشکل از پنج عضو اصلي و دو عضو علي البدل خواهد بود که دو عضو اصلي و يك عضو علي البدل از بين حقوقدانان توسط رئيس قوه قضائيه انتخاب و بقيه اعضا از بين کارشناسان رسمي به پيشنهاد شوراي عالي کارشناسان و تأييد رئيس قوه قضائيه منصوب خواهند شد. تشخيص صلاحيت اولويتهاي اخلاقي مندرج در اين قانون بر عهده کمیسیون ياد شده مي باشد.

تبصره - مدت عضويت هر عضو در کمیسیون ياد شده چهار سال مي باشد.

ماده ۱۴ - رئيس هر کانون بالاترين مقام اداري و اجرائي آن کانون بوده و داراي وظائف ذيل است:

الف - ابلاغ مصوبات هیأت مدیره کانون و اجراي آنها بر حسب مورد.

ب - نظارت بر حسن جریان کلیه امور اجرایی و اداری.

ج - حفظ حقوق و منافع و اموال کانون.

د - امضای پروانه کارشناسان رسمي و صدور آن بعد از تصویب هیأت مدیره کانون مربوطه.

هـ - نمایندگی کانون در نزد مراجع قانوني و اشخاص حقیقي.

و - ارجاع به داوري و صلح و سازش پس از تصویب هیأت مدیره کانون.

ز - تهیه و تنظیم بودجه سالانه و پیشنهاد به هیأت مدیره.

ح - اخذ وام و اعتبار پس از پیشنهاد هیأت مدیره کانون و تصویب مجمع عمومي.

ط - انجام امور اداری و مالی و معاملاتي و استخدامي و عزل و نصب کارکنان کانون با رعایت مقررات مربوط.

ي - امضای قرار دادها و اسناد تعهدآور کانون مربوط، به اتفاق يك نفر از اعضای هیأت مدیره با انتخاب هیأت مدیره کانون مذکور.

ماده ۱۵ - متقاضیان اخذ پروانه کارشناسي رسمي علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف - متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسي جمهوری اسلامي ایران و وفاداري به نظام مقدس جمهوری اسلامي ایران،

ب - داشتن تابعیت ایرانی.

ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر.

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

هـ - نداشتن وابستگی و سابقه عضویت و هواداري در گروههای غیرقانوني یا مخالف اسلام.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید.

و - داشتن دانشنامه کارشناسي یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور. هرگاه در رشته مورد نیاز، دوره تحصیلی کارشناسي یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسي یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسي رسمي باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت در آزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت های اخلاقی.

ط - گذراندن دوره کارآموزي به مدت يك سال تحت نظر کارشناس رسمي ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسي رسمي داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط .

ي - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومي.

تبصره ۱ - شرایط لازم برای ثبت نام، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزي و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزي حق هیچگونه اظهارنظر کارشناسي رسمي را به طور مستقل ندارند.

تبصره ۲ - پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسي امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسي و فارغ التحصیلان آموزشگاههای اختصاصي ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه برداری ثبتی داشته باشند می توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یاد شده شرکت کنند.

تبصره ۳ - در رشته هایی که سابقه کارشناسان رسمي آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسي برای کارشناس راهنما لازم الرعایه نیست. متقاضیان رشته های جدید کارشناسي رسمي به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزي خواهند نمود.

تبصره ۴ - عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسي رسمي هر يك از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

ماده ۱۶ - کسانی که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون دارای پروانه کارشناسي رسمي معتبر باشند، تا زمانی که بر اساس قوانین جاری سلب صلاحیت از آنان نشده باشد، پروانه کارشناسي آنان معتبر بوده و تابع مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۱۷ - کارشناسان رسمي جدید به هنگام اخذ پروانه باید با حضور در جلسه هیأت مدیره کانون مربوط با حضور ریاست دادگستري استان یا نماینده وی به شرح زیر سوگند یاد نمایند:

«به خداوند متعال سوگند یاد می کنم در امور کارشناسي که به من ارجاع می گردد خداوند متعال را حاضر و ناظر دانسته، به راستی و درستی نظر خود را اظهار نمایم و

اغراض شخصي خود را در آن دخالت ندهم و تمام نظر خود را نسبت به موضوع کارشناسي اظهار نمايم و هيچ چيز را مکتوم ندارم و بر خلاف واقع چيزي نگويم و ننويسم و رازدار و امين باشم.»

ماده ۱۸ - در تمامي مواردی که رجوع به کارشناسي لازم باشد - به استثنای مواردی که در قوانین و مقررات جاری کشور به گونه دیگری برای وزارتخانه ها، مؤسسات دولتي، شرکتهای دولتي، نهادهای عمومي غیر دولتي و ساير دستگاههای دولتي که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صريح نام می باشد، تعیین تکلیف شده است و یا مواردی که تابع قوانین و مقررات خاص می باشد. دستگاههای یاد شده در این ماده باید از وجود کارشناسان رسمي استفاده نمایند.

تبصره ۱ - ارجاع امر کارشناسي از ناحیه مراجع قضائي به کارشناس، تابع قانون آیین دادرسي می باشد.

تبصره ۲ - کارشناسان رسمي مکلفند در امور ارجاعي در صورت وجود جهات رد، موضوع را به طور کتبی اعلام و از مبادرت به کارشناسي امتناع نمایند، در غیر این صورت متخلف محسوب و به مجازات انتظامي موضوع این قانون محکوم می شوند. جهات رد کارشناس رسمي همان جهات رد دادرس مندرج در قانون آیین دادرسي مدني می باشد.

ماده ۱۹ - اظهار نظر کارشناسي باید مستدل و صريح باشد و کارشناسان رسمي مکلفند نکات و توضیحاتی که برای تبیین نظریه ضروري است و یا توسط شوراي عالی کارشناسان مشخص می گردد به طور کامل در آن منعکس نمایند. کارشناس رسمي موظف است در حدود صلاحیت خود نظر کارشناسي را به طور کتبی و در مهلت مقرر به مراجع ذي ربط تسليم و نسخه ای از آن را تا مدت حداقل پنج سال بعد از تاریخ تسليم نگهداری نماید.

تبصره - در مواردی که انجام معاملات مستلزم تعیین قیمت عادلّه روز از طرف کارشناس رسمي است، نظریه اعلام شده حداکثر تا شش ماه از تاریخ صدور معتبر خواهد بود.

ماده ۲۰ - بازرسان هر کانون مرکب از دو نفر بازرس اصلي و يك نفر بازرس علي البدل خواهد بود که برابر این قانون برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد تا بر امور اجرائي کانون مربوط نظارت داشته گزارش لازم را به مجمع عمومي ارائه نمایند.

ماده ۲۱ - دادرساي انتظامي هر يك از کانونها، مرجع تعقیب تخلفات انتظامي کارشناسان رسمي متخلف حوزه آن کانون می باشد. دادستان دادرساي انتظامي هر کانون از بین کارشناسان رسمي به وسیله مجمع عمومي آن کانون برای مدت چهار سال انتخاب خواهد شد و دادیاران دادرساي انتظامي از بین کارشناسان رسمي کانون مربوط به پیشنهاد دادستان و تأیید هیأت مدیره آن کانون به تعداد لازم تعیین می شوند. دادرساي انتظامي پس از رسیدگی به شکایات ارجاعي در صورتی که عقیده بر تخلف داشته باشد، کیفرخواست صادر و در غیر این صورت قرار منع تعقیب خواهد داد. قرار منع تعقیب ظرف سي روز از تاریخ ابلاغ از طرف شاكي یا رئیس هیأت مدیره هر کانون قابل اعتراض در دادگاه انتظامي کانون مربوطه می باشد و چنانچه دادگاه انتظامي مزبور قرار منع تعقیب را صحیح ندانست، به موضوع رسیدگی و حکم مقتضي صادر می کند.

تبصره - مرجع تعقیب تخلفات انتظامي اعضاي هیأت مدیره و دادستان و بازرسان کانون استانها، دادرساي انتظامي قضات می باشد.

ماده ۲۲ - هرگاه تخلف کارشناس رسمي عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین را داشته باشد، دادرساي انتظامي کانون مربوط مکلف است مراتب را برای رسیدگی به جنبه جزائي آن در اسرع وقت به مراجع قضايي صالح اعلام دارد و چنانچه علاوه بر جرائم مزبور تخلف انتظامي داشته باشد، مطابق این قانون و آیین نامه های آن به تخلف انتظامي رسیدگی و اقدام لازم معمول دارد. تصمیم مراجع قضائي مزبور مانع اجرای مجازاتهای انتظامي کارشناسان رسمي نخواهد بود.

ماده ۲۳ - مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامي کلیه کارشناسان هر استان، دادگاه انتظامي مربوطه می باشد. اعضاي دادگاه به شرح زیر برای مدت چهار سال انتخاب می گردند:

۱ - يك نفر حقوقدان که حداقل ده سال سابقه کار داشته باشد به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

۲ - رئیس هیأت مدیره کانون مربوطه یا یکی از اعضاي هیأت مدیره به انتخاب رئیس کانون.

۳ - يك نفر کارشناس رسمي در رشته مربوط به انتخاب رئیس کانون مربوطه.

تبصره ۱ - ریاست دادگاه با عضو حقوقدان خواهد بود.

تبصره ۲ - چنانچه نیاز به شعبه یا شعب دیگر دادگاه باشد با درخواست کانون مربوطه و تصویب رئیس قوه قضائیه تشکیل خواهد شد. ارجاع پرونده به شعبه یا شعب به عهده رئیس شعبه اول خواهد بود.

تبصره ۳ - تصمیمات اتخاذ شده از سوي دادگاه انتظامي با اکثریت آراء معتبر و انشاي رأی توسط یکی از اعضاء اکثریت و ابلاغ آن توسط رئیس دادگاه صورت خواهد گرفت.

تبصره ۴ - تصمیمات دادگاه انتظامي از جانب هیأت مدیره کانون مربوطه و از طرف محکوم علیه ظرف يك ماه پس از ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهي است.

تبصره ۵ - تصمیمات دادگاه انتظامي و دادرسهای انتظامي در مورد کارشناسان رسمي به وسیله پست سفارشي به نشاني مندرج در پرونده عضویت کانون ابلاغ می شود و هرگاه کارشناس رسمي تغییر نشاني خود را کتباً اعلام ننموده باشد آخرین نشاني موجود در پرونده معتبر خواهد بود.

تبصره ۶ - موارد رد اعضاي دادگاه انتظامي همان موارد رد دادرسان می باشد، در صورت وجود جهات رد فرد دیگری به ترتیب گفته شده در همین ماده تعیین خواهد شد.

تبصره ۷ - هرگاه رسيدگي به شکايت انتظامي در امور کارشناسي مستلزم انجام کارشناسي مجدد توسط ساير اعضاي کانون کارشناسان رسمي باشد، پرداخت دستمزد کارشناسي طبق تعرفه قانوني به عهده شاكي مي باشد.

ماده ۲۴ - مرجع تجديدنظر نسبت به آراي قابل تجديدنظر، دادگاه تجديدنظر کارشناسان رسمي مي باشد که در تهران مستقر مي گردد و اعضاي آن به شرح ذيل انتخاب مي گردند:

الف - يك نفر حقوقدان با ده سال سابقه کار به انتخاب رئيس قوه قضائيه.

ب - رئيس شوراي عالي کارشناسان يا نماينده وي.

ج - يك نفر کارشناس در رشته مربوطه به انتخاب شوراي عالي کارشناسان.

ماده ۲۵ - هرگاه رئيس قوه قضائيه يا وزير دادگستري و يا سه نفر از اعضاي هيأت مديره هر کانون استان (در مورد کارشناسان کانون مربوطه) از سوء رفتار و يا اعمال منافي با شؤون و حيثيت کارشناسي کارشناسان رسمي اطلاع حاصل کنند، مي توانند با ارائه ادله خود از دادگاه انتظامي تعليق موقت او را تا صدور حکم قطعي بخواهند در اين صورت دادگاه مزبور خارج از نوبت اين درخواست را رسيدگي و مستند به دلايل ابرازي، رأي مقتضي صادر مي کند.

دادسراي انتظامي کانون مربوطه مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاريخ وصول حکم تعليق موقت ، نسبت به اتهامات وارده به کارشناسان مذکور رسيدگي و پرونده را جهت صدور رأي به دادگاه انتظامي ارسال دارد.

تبصره - مرجع رسيدگي به تجديدنظرخواهي همان مرجع معين شده در ماده (۲۴) اين قانون براي تجديدنظر مي باشد.

ماده ۲۶ - تخلفات و مجازاتهاي انتظامي به قرار ذيل است :

الف - تخلفات :

۱ - عدم حضور در مراجع صالحه در وقت مقرر بدون عذر موجه.

۲ - توسل به معاذيري که خلاف بودن آنها بعداً ثابت شود.

۳ - مسامحه و سهل انگاري در اظهار نظر، هر چند مؤثر در تصميمات مراجع صلاحيتدار باشد يا نباشد.

۴ - تسليم اسناد و مدارك به اشخاصي که قانوناً حق دريافت آن را ندارند و يا امتناع از تسليم آنها به اشخاصي که حق دريافت دارند.

۵ - سوء رفتار و اعمال خلاف شؤونات شغلي.

۶ - نقض قوانين و مقررات در اظهار نظر کارشناسي.

۷ - انجام کارشناسي و اظهار نظر با وجود جهات رد قانوني.

۸ - انجام کارشناسي و اظهار نظر در اموري که خارج از صلاحيت کارشناس است.

۹ - انجام کارشناسي و اظهار نظر برخلاف واقع و تباني.

۱۰ - انجام کارشناسي و اظهار نظر با پروانه اي که اعتبار آن منقضي شده باشد.

۱۱ - افشاء اسرار و اسناد محرمانه.

۱۲ - اخذ وجه يا مال يا قبول خدمت مازاد بر تعرفه دستمزد و هزينه مقرر در قوانين يا دستورات مراجع صلاحيتدار.

۱۳ - انجام کارشناسي و اظهار نظر در زمان تعليق، محروميت از حقوق اجتماعي و يا اثبات فقد شرايط موضوع ماده (۱۵) اين قانون.

ب - مجازاتها به ترتيب درجه :

۱ - توبيخ با درج در پرونده کارشناس در کانون.

۲ - محدود کردن اختيارات فني کارشناس رسمي براي مدت يك سال.

۳ - محدود کردن اختيارات فني کارشناس رسمي براي مدت سه سال.

۴ - محروميت از اشتغال به امر کارشناسي رسمي از سه ماه تا يك سال.

۵ - محروميت از اشتغال به امر کارشناسي رسمي از يك تا سه سال.

۶ - محروميت دائم از اشتغال به امر کارشناسي رسمي.

تبصره ۱ - مرتکبین هر يك از تخلفات ردیفهاي (۱)، (۲) و (۳) حسب مورد به مجازات درجه يك تا سه انتظامي محكوم مي گردند.

مرتکبین هر يك از تخلفات ردیفهاي (۴)، (۵) و (۶) حسب مورد به مجازات درجه سه تا پنج انتظامي محكوم مي گردند.

مرتکبین هر يك از تخلفات ردیفهاي (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) حسب مورد به مجازات درجه پنج تا شش انتظامي محكوم مي گردند.

مرتکبین هر يك از تخلفات ردیف (۱۳) به مجازات درجه شش انتظامي محكوم مي گردند.

تبصره ۲ - اعمال ارتكابي کارشناس، چنانچه علاوه بر تخلف انتظامي، واجد وصف کیفري باشد، دادگاه انتظامي مکلف است پرونده امر را عیناً به مرجع قضايي صلاحیتدار ارسال نماید.

تبصره ۳ - هیأت مدیره هر کانون مکلف است از تمدید پروانه کارشناسي رسمي کسانی که سه بار ظرف سه سال به مجازاتهاي انتظامي محكوم مي شوند خودداري کند. این گونه کارشناسان رسمي مي توانند پس از مدت دو سال از تاريخ لغو پروانه مجدداً تقاضاي تمدید پروانه کارشناسي رسمي نمایند، مگر اینکه به مجازات انتظامي محرومیت دائم يا موقت از اشتغال به امر کارشناسي رسمي محكوم شده باشند.

ماده ۲۷ - هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال وثاقت و شرایط مذکور در بندهاي (الف، ب، ج، د، هـ) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمي، به طور موقت از تمدید پروانه خودداري مي کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامي کانون مربوطه اعلام مي نماید. مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاريخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهائي را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید.

ماده ۲۸ - رئیس هیأت مدیره هر کانون مسؤول اجراي احکام قطعي دادگاه انتظامي و دادگاه تجدیدنظر کارشناسان در مورد کارشناسان متخلف مي باشد.

ماده ۲۹ - دستمزد کارشناسي رسمي طبق تعرفه اي است که با پیشنهاد شوراي عالي کارشناسان به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید و هر دو سال يك بار قابل تجدیدنظر مي باشد. قضاات دادگاهها در مورد دستمزد کارشناسي مطابق ماده (۲۶۴) قانون آيين دادرسي دادگاههاي عمومي و انقلاب در امور مدني مصوب ۱/ ۲۱/ ۱۳۷۹ اقدام خواهند کرد.

تبصره - ضوابط تعیین هزینه هاي خدمات کارشناسي به پیشنهاد شوراي عالي کارشناسان و تصویب رئیس قوه قضائیه مشخص خواهد شد و پرداخت آن بر عهده متقاضی است.

ماده ۳۰ - هزینه هاي مربوط به هر کانون از محلهاي زیر تأمین مي گردد:

الف - حق عضویت و حق صدور يا تمدید پروانه کارشناسي رسمي هر دو سال يك بار قابل تجدیدنظر است.

ب - پنج درصد (۵٪) از حق الزحمه کارشناسان رسمي.

ج - وجوهي که براي موارد خاص به تصویب مجمع عمومي از کارشناسان رسمي و يا متقاضیان کارشناسي رسمي اخذ خواهد شد.

تبصره - پرداخت حق حضور اعضاي غيرکارشناس در هیأت انتظامي و کمیسیونها و سایر مخارج مربوط برعهده شوراي عالي کارشناسان است که به نسبت از کانونها اخذ خواهد نمود.

ماده ۳۱ - کلیه مراجع قضائي و انتظامي، وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتها، بانکها، شهرداریها، بنیادها، نهادهاي انقلاب اسلامي و اشخاص حقوقي اعم از دولتي و غیردولتي و سایر مراجع عمومي و دولتي که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام يا ذکر صریح نام است موظف هستند مبلغ بند (ب) ماده (۳۰) این قانون را از دستمزد کارشناسان رسمي کسر و به حساب کانون مربوط واریز نمایند. همچنین مکلف مي باشند مالیات متعلقه را نیز با رعایت قوانین مالیاتي کسر و به حساب خزانه داري کل واریز کنند.

ماده ۳۲ - در مواردی که هیأت مدیره هر کانون استان، تجدیدنظر در صلاحیت فني کارشناس رسمي را ضروري تشخیص دهد پیشنهاد خود را با دلایل مربوط به شوراي عالي کارشناسان ارائه خواهد نمود. شوراي عالي با کسب نظر مشورتي از کمیسیون تشخیص صلاحیت علمي و فني رشته مربوط تصمیم نهائي را در خصوص موضوع اتخاذ مي نماید. هیأت مدیره هر کانون پس از دریافت تصمیم شوراي عالي مبني بر موافقت با محدود کردن صلاحیت فني کارشناس رسمي، تصمیم یاد شده را به مورد اجرا مي گذارد. اعاده صلاحیت کارشناس رسمي منوط به شرکت و موفقیت در کلاسهاي بازآموزي يا کلاسهاي مشابه مورد تأیید کانون مربوط و با موافقت شوراي عالي کارشناسان خواهد بود.

ماده ۳۳ - کارشناساني که مستخدم شاغل دولت يا مؤسسات دولتي يا شرکتهاي دولتي و وابسته به دولت يا شهرداریها يا سایر نهادهاي عمومي غیردولتي و يا سایر شرکتهاي دولتي که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام يا ذکر صریح نام است، مي باشند، نمي توانند در دعاوي و سایر امور مستلزم امر کارشناسي رسمي که مربوط به دستگاه متبوع آنهاست به عنوان کارشناس رسمي مداخله و اظهارنظر کنند مگر اینکه در آن رشته کارشناس رسمي دیگری وجود نداشته و يا مرضي الطرفین باشند يا آنکه کارمند مذکور طبق مقررات مربوط به آن دستگاه قانوناً ملزم به اظهار نظر باشد. هیچ کدام از مراجع قضائي و ادارات دادگستري و ثبت اسناد و املاک نمي توانند امر کارشناسي رسمي را به کارشناساني که کارمند شاغل قضائي يا اداري دادگستري يا ثبت اسناد و املاک مي باشند ارجاع کنند مگر اینکه در آن رشته جز قاضي و يا کارمند شاغل، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد.

ماده ۳۴ - مقررات تبصره الحاقی به بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداریها - مصوب ۵/ ۴/ ۱۳۵۲ - و اصلاحات بعدي در مورد کارشناسان رسمي و مترجمان رسمي دادگستري نیز جاري است.

ماده ۳۵ - در صورت فوت و يا حجر کارشناس رسمي و يا محروميت دائم از کارشناسي رسمي، با اعلام ذي نفع، نماينده کانون مربوط به اتفاق نماينده مرجع قضائي محل ضمن تنظيم صور جلسه لازم برگها و اسناد راجع به امور کارشناسي را جمع کرده در کانون، بايگاني مي نمايد و در صورتي که بين آنها اشياء يا اسنادي، با ارائه دلايل کافي توسط مدعي، متعلق به اشخاص باشد به صاحبان آنها رد مي کند.

ماده ۳۶ - در هر يك از رشته هاي کارشناسي که اظهار نظر کارشناس رسمي نسبت به موضوع ارجاع شده لزوماً محتاج به کسب اطلاعاتي است که تنها در اختيار وزارتخانه ها، مؤسسات دولتي، شرکتهاي دولتي و وابسته به دولت، نهادهاي عمومي غير دولتي و ساير شرکتهاي دولتي که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام يا ذکر صريح نام است، مي باشد، کارشناس مذکور مکلف به مراجعه به دستگاه يا دستگاههاي ذي ربط بوده و دستگاه يا دستگاههاي ياد شده نيز موظف به در اختيار گذاشتن اطلاعات مورد نياز براي اظهار نظر کارشناسي رسمي مي باشند.

تبصره - اطلاعات طبقه بندي شده و غير قابل انتشار دستگاههاي مورد اشاره در اين ماده از حکم مذکور مستثني مي باشد و طبق مقررات قانون آيين دادرسي دادگاه هاي عمومي و انقلاب در امور مدني مصوب ۱۳۷۹/ ۱/ ۲۱ در اختيار کارشناس ذي ربط قرار خواهد گرفت.

کارشناس مزبور تنها اين اطلاعات را در حيطه وظائف و مسؤوليتهاي خود در رابطه با امر ارجاع شده اعمال خواهد کرد و به کارگيري و يا افشاي آن در غير مورد مذکور ممنوع است در غير اين صورت مشمول قانون مجازات انتشار و افشاي اسناد محرمانه و سري دولتي - مصوب ۱۳۵۳/ ۱۱/ ۲۹ - در قسمتهاي ذي ربط آن خواهد بود.

ماده ۳۷ - هرگاه کارشناس رسمي با سوء نيت ضمن اظهار عقیده در امر کارشناسي برخلاف واقع چيزي بنويسد و يا در اظهار عقیده کتبي خود راجع به امر کيفري و يا حقوقي تمام موقوف را ذکر نکند و يا بر خلاف واقع چيزي ذکر کرده باشد جاعل در اسناد رسمي محسوب مي گردد و همچنين هرگاه کارشناس رسمي در چيزي که براي آزمایش در دسترس او گذاشته شده با سوء نيت تغيير بدهد به مجازاتهاي مقرر در قانون مجازات اسلامي محکوم مي شود و اگر گزارش خلاف واقع و اقدامات کارشناس رسمي در حکم دادگاه مؤثر واقع شده باشد کارشناس مذکور به حداکثر مجازات تعيين شده محکوم خواهد شد. حکم ياد شده در مورد خبرگان محلي نيز لازم الرعايه مي باشد.

ماده ۳۸ - صدور پروانه براي کارشناسان رسمي فقط براي يك رشته کارشناسي مجاز است.

ماده ۳۹ - کليه کانونهاي موجود مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از زمان لازم الاجراء شدن اين قانون وضعيت خود را با مقررات اين قانون تطبيق دهند.

ماده ۴۰ - آيين نامه اجرائي اين قانون ظرف سه ماه از تاريخ تصويب توسط وزير دادگستري تهيه و به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۴۱ - قانون راجع به کارشناسان رسمي مصوب ۱۳۱۷/ ۱۱/ ۲۳ و قانون راجع به اصلاح قانون کارشناسان رسمي وزارت دادگستري مصوب ۱۳۳۹/ ۲/ ۱۴ و لايحه قانوني استقلال کانون کارشناسان رسمي مصوب ۱۳۵۸/ ۸/ ۱ شوراي انقلاب جمهوري اسلامي ايران لغو مي شوند.

قانون فوق مشتمل بر چهل و يك ماده و سي و نه تبصره در جلسه علني روز يکشنبه مورخ هجدهم فروردين ماه يک هزار و سيمد و هشتاد و يك مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ ۱۳۸۱/ ۱/ ۲۸ به تأييد شوراي نگهبان رسيده است.

رئيس مجلس شوراي اسلامي - مهدي کرويبي

